

StageCoach Sessions deel 9

Akoestische gitaar in jazz met Reinier Voet

In deze aflevering van StageCoach Sessions staat Reinier Voet centraal, als onderdeel van de Special Akoestische gitaar in dit nummer van Gitarist. Reinier Voet belicht de akoestische gitaar in jazz, gypsyjazz om precies te zijn! Op Gitarist.nl vind je de video's met performances van drie tracks. Van de compositie *Pensées* kun je een uitgebreide multiscreen-uitleg bekijken en je kunt videoworkshops volgen over 'Diminished' en 'Chromatiek' speelstijlen. tekst Matthieu Brandt

GITARIST EXTRA
 StageCoach Sessions met Reinier Voet
 G Tabs en licks

www.gitarist.nl/extra

Reinier Voet is vooral bekend als gypsyjazzgitarist die met de grote namen in deze akoestische gitaarstijl samenspeelt, van Jimmy Rosenberg tot Fapy Lafertin en violist Tim Kliphuis, en ook jarenlang met 'Reinier Voet & Pigalle44'. Maar hij heeft veel meer in zijn mars, zoals hij laat

horen in zijn nieuwe formatie het Reinier Voet Kwartet met Jelle van Tongeren op viool, Mischa Kool op contrabas en Harold Berghuis op gitaar. Daar speelt hij vooral eigen werk, waarin allerlei jazzinvloeden te horen zijn. Voor de Amerikaanse uitgeverij TrueFire maakte hij drie succesvolle videocursussen

rondom gypsyjazz. StageCoach Sessions nodigde hem uit om een aantal nummers live op te nemen in Studio Jay-P in Zwolle en voor een interview en een aantal gitaarworkshops.

Reinier Voet is opgegroeid in een kunstenaarsfamilie waar jazz de muziek

van het huis was. Hij werd al op jonge leeftijd gegrepen door de gypsyjazz van Django Reinhardt. Op het conservatorium kreeg hij vanzelfsprekend een brede jazzopleiding, maar de gypsyjazz bleek hem het beste te passen. Reinier Voet: "Ik heb lange tijd geleden veel als begeleider met Jimmy Rosenberg gespeeld. Dan laat je elkaar zien hoe je het wil doen, welke toonsoort je in speelt en

dan repeteer je dat gewoon. Je speelt dan geen partij van blad. Ik heb ook veel met Fapy Lafertin gespeeld, als begeleider. Hij is bewuster en erg handig met akkoorden, en hij weet vooral ook de juiste akkoorden van jazzstandards. Hij is meer van de oude generatie en hij heel veel met grote jazznamen gespeeld. De Sinti wonen vaak bij elkaar in een kamp of in de buurt van elkaar en er

wordt daar automatisch veel gerepeteerd en samengespeeld. Iets om jaloers op te zijn. Het niveau is bij die spelers instrument-technisch enorm hoog."

Django Reinhardt kan wel de godfather van de gypsyjazz worden genoemd. "Ja, hij begon met viool en banjo in de tijd dat jazz nog helemaal niet in Europa

StageCoach Sessions-videoserie

Instructievideo's, live-registraties en interviews

StageCoach Sessions is een initiatief van muzikant-producent Matthieu Brandt, een project dat hij met de magazines in onze uitgeverij uitrolt. Deze videoserie draait om registraties op locatie met topkwaliteit live-opnamen van bands en instructievideo's per muzikant. De StageCoach Sessions worden gepubliceerd met workshops inclusief tabs, notenwerk en interviews op onze videokanalen en in onze magazines.

Al eerder verschenen in de serie StageCoach Sessions:

- Richard van Bergen van Richville - blues & roots
- Jerôme Hol - trio-performances en workshop fusion
- Jay-P - microfoonkeuzes voor elektrische gitaar
- Jac Bico - gitaarsounds van The Beatles
- Jesús Hernández - Buena Vista Cuba
- Rory Ronde - Neo-Soul gitaar & Neo-Soul Productions
- BJ Baartmans & The Space Age Travellers
- Mark Tuinstra en Dr. Jordan Institute

In deze editie presenteren we de videoserie met gitarist Reinier Voet en zijn kwartet. Hij legt aan de hand van de track *Pensées* zijn benadering en speeltechnieken uit en je kunt een aantal videoworkshops bekijken over diverse technieken in de

gypsyjazz. In het uitgebreide interview vertelt hij honderduit over zijn carrière en spel.

Deze video's kun je op onze kanalen vinden:

- StageCoach Sessions deel 9, met Reinier Voet
- Part 1: *10-Carat Gold Groove* - performance
 - Part 2: *Bagatelle Nr. 1* - performance
 - Part 3: *Pensées* - performance
 - Part 4: *Pensées* - multiscreen-uitvoering en schema
 - Part 5: *Pensées Lick 1* - multiscreen-gitaarworkshop
 - Part 6: *Pensées Lick 2* - multiscreen-gitaarworkshop
 - Part 7: *Diminished* - multiscreen-gitaarworkshop
 - Part 8: *Chromatiek* - multiscreen-gitaarworkshop
 - Part 9: *Interview Reinier Voet - deel 1*
 - Part 10: *Interview Reinier Voet - deel 2*

De StageCoach Sessions-video's kun je bekijken op ons YouTube-kanaal GitaristVideo en op Gitarist.nl in de sectie Extra en binnenkort ook op het YouTube-kanaal van StageCoach Sessions.

www.gitarist.nl
www.youtube.com/GitaristVideo

Initiatiefnemer, producent en regisseur van StageCoach Sessions Matthieu Brandt maakte voor het Amerikaanse instructievideolabel TrueFire dertien jaar lang lesvideo's met Europees toptalent. www.matthieubrandt.com

» was. Dat gebeurde langzamerhand via 78-toeren platen en muzikanten die hier op tournee waren eind jaren twintig en begin jaren dertig van de vorige eeuw. Django (1910-1953, red.) speelde toen andere, met name Franse muziek: chansons en musette-walsjes, vaak als begeleider van accordeonisten. Maar hij werd gegrepen door de jazzmuziek, waaronder Louis Armstrong. Hij is in die tijd jazz gaan spelen en wel op zijn eigen manier. Hij deed dat met zijn broer Joseph, die ritmegitaar speelde. Later kwam daar de violist Stéphane Grappelli bij en daarna een contrabassist. De band die ontstond, met dat instrumentarium, sloeg nogal aan en zo ontstond er een nieuwe stijl van Franse jazz. Zij waren enorm populair, óók bij de Franse zigeuners, de Manouches en Gitans, en hun stijl van spelen werd al snel door anderen overgenomen. Niet alleen Sinti, maar ook Gitans - oorspronkelijk uit Spanje en Zuid-Frankrijk afkomstige zigeuners - begonnen deze stijl te spelen, al in de jaren veertig. Voorbeelden daarvan zijn Matelot Ferret en later zijn zonen Boulou Ferré en Elios Ferré, Jacques Montagne, Baro Ferret, Bousquet en diverse anderen.”

De gypsyjazzstijl is nu redelijk afgebakend en gedefinieerd?

“Nou, de laatste jaren begint het wat lossier te worden. Er zijn veel lui die de gypsystijl mengen met ‘gewoon’ jazz spelen en vaak ook op een elektrische jazzgitaar. Waar ik natuurlijk zelf ook een voorbeeld van ben. Ik hoef ook niet alleen zigeunerjazz à la Django te spelen op een akoestische gitaar. Maar ik vind wél dat ik een duidelijk Europese gitarist ben. Gitaristen waar ik erg van houd en me muzikaal mee verbonden voel, zijn dan ook vaak Frans of Belgisch, zoals

René Thomas, Philip Catherine, Christian Escoudé of Boulou Ferré.”

Wat maakt dat deze stijl klinkt zoals hij klinkt?

“Het belangrijkste is wel de ritmesectie en de wijze waarop ritmes worden gespeeld. Het is gebaseerd op de eerste gypsyjazz-formatie van Django, Quintette du Hot Club de France, de huisband van de gelijknamige club in Parijs. Deze bestond uit Django op sologitaar, Stéphane Grappelli op viool, twee ritmegitaren en contrabas. Geen drummer, geen piano en geen blazers. Vooral de twee ritmegitaren (later meestal één) en de contrabas zijn kenmerkend voor de Europese, of van oorsprong eigenlijk Franse jazzstijl. Ritmegitaristen gebruiken daarbij ‘La Pompe’, een krachtige, swingende manier van ritme spelen. Mineurakkoorden worden vaak als mineur 6 akkoorden gespeeld. Daarnaast wordt er regelmatig gebruik gemaakt van dim-akkoorden als vervanging voor dominant-septiemakkoorden en wordt in solo’s vaak chromatiek gebruikt.”

Meer interactie

Je speelt ook op een gypsygitaar met een wat andere vorm klankgat.

“Het is vooral een *gypsy*gitaar geworden omdat Django op dit type gitaar zijn stijl heeft ontwikkeld. Deze werden gemaakt door Selmer tussen 1932 en 1952. De gitaarontwerper en uitvinder Mario Maccaferri had samen met blaasinstrumentfabriek Selmer een gitaar ontwikkeld met een groot D-vormig klankgat en ingebouwde soundbox ten behoeve van een gebalanceerde klank. Later is deze gitaar doorontwikkeld naar een gitaar met een lange mensuur, tot soms wel 68 centimeter, en een klein ovaal klankgat. Deze

gitaar projecteerde heel goed, had veel hoog en was dus goed hoorbaar in de dans- en jazzorkestjes van die tijd. In de loop van de jaren gingen andere bouwers dit soort gitaren maken zoals Baptiste Busato of Jacques Favino en zijn zoon Jean-Pierre, die nog steeds gitaren bouwt.”

Veel projectie in die gitaren dus.

Heeft het plectrum waarmee jij speelt daarop ook effect?

“Ik speel graag met dikke plectrums, zeker een millimeter of vier, vijf, die ik zelf maak. Die kan ik dan zo vijlen dat er een soort schuin vlakje ontstaat bij de punt. Je krijgt dan een wat langer contact met de snaar en dus een wat vettere toon. Maar je hebt ook spelers die deze stijl met een dun plectrum spelen.”

In hoeverre verschilt jouw aanpak in je nieuwe kwartet met die van een traditionele gypsyjazzband?

“Het is niet de traditionele gypsyjazzstijl met de vaste rollen die daarin gewoon zijn. Ik wilde daar juist van afwijken en wilde meer samenspelen en meer interactie. De line-up is wel dezelfde, met viool, contrabas en akoestisch gitaar. Maar de rollen zijn lossier. De contrabas kan soleren, de ritmegitaar mag reageren én kan lijnen of tweede stemmen meespelen, hoge akkoordjes of harmonieën spelen en ik speel veel op mijn elektrische jazzgitaar, ook gebouwd door Jacques Favino, net als mijn akoestische ‘Django-gitaar’.

“Tot nu toe spelen we mijn eigen repertoire, uit de stapel van composities die ik heb liggen en regelmatig uitbreidt. Eigen stukken en arrangementen spelen is voor mij belangrijk en ook heel bruikbaar om je eigen geluid te vinden met een band.”

www.reiniervoet.nl

*Bovenstaande interviewcitaties komen uit het uitgebreide video-interview, te zien op Gitarist.nl. Het interview is onderdeel van de 10-delige videoserie StageCoach Sessions met Reinier Voet. Op de volgende pagina vind je de tab van het nummer *Pensées*, waarvan je de witleg in de multiscreenvideo kunt bekijken.*

Lees, luister en kijk nog veel meer op Gitarist.nl.

VIDEO performances, gitaarlessen en interview

WEBSITE het volledige interview

www.gitarist.nl

» Workshop gypsygitaar - Pensées

Reinier Voet: “Datgene wat mij als solist én als luisteraar altijd boeit, dat wat ik belangrijk vind in een frase in een schema met akkoordprogressies, zijn vloeiende en logische overgangen.” Een paar voorbeelden daarvan vind je in de ballad *Pensées*. Bekijk de video’s op Gitarist.nl waarin het nummer uitgevoerd

wordt door het Reinier Voet Kwartet en in drie videoworkshops de technieken worden uitgelegd. Op deze pagina vind je het schema van *Pensées*, een combinatie van een melodie met de onderliggende akkoorden, en de tab van de licks in dit nummer.

♩ = 54

Esus4 Em C6/G C/G F#m7 F E Em

Esus4 Em C6/G C/G F#m7 F E Em

F#maj7sus2 B#maj7 Dm7 G Gm D° C D° Am7 D7

Gm7 D#maj7 A° D7 E Em G/D B/D# B7/D#

Lick 1

De pick-up frase van de solo. In feite een voor de hand liggende lijn, gebruikmakend van het arpeggio van B7, eindigend met chromatisch afzakken naar een noot van C: de 'e' (grote tertst van C)

♩ = 54

Lick 1 (2:21)

B7 C

Lick 2

Reinier Voet: “Je ziet en hoort dat ik gebruikmaak van het dim-arpeggio. Een dim-akkoord, en daarmee het dim-arpeggio, wordt vaak gebruikt om 'ergens naar toe' op te lossen. In dit geval naar het G akkoord. Interessant is dat dim-akkoorden in kleine tertsen opschuifbaar zijn en dus ook stukjes arpeggio of motiefjes gemaakt met het dim-akkoord. “Het is ook typisch een 'resolving-tool' dat in de gypsyjazzgitaarstijl gebruikt wordt. Het is iets waar ik regelmatig gebruik van maak, zowel op akoestisch gypsyjazzgitaar als op 'gewoon' elektrische jazzgitaar. Het is een nogal 'vrije' timing die ik gebruik. De noten die ik speel zijn praktisch hetzelfde als in de solo, maar ritmisch moest ik er een mouw aan passen... “Belangrijk is altijd: ken je gitaartoets, ken je arpeggio's, zoveel mogelijk gebieden (letterlijk); zorg ervoor, op den duur, overal op je gitaar terecht te kunnen. In andere woorden: zorg dat je niet verdwaalt! Des te vloeiender worden je melodieën en solo's.”

Lick 2 (2:51)

Cm D7 D7 G G7